

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie. Stąd do gnuśności.....	9
1. Gnuśność i metoda	19
Lenistwo jako przywara	21
Jak badać lenistwo?	28
Punkt odniesienia: „mała etyka”	29
Wielkie nadzieje: etyka cnót	34
Sojusznik: etyka hermeneutyczna	38
Cisi współnicy.....	42
<i>Morbus hermeneuticus?</i>	51
2. Krótka historia przywary lenistwa.....	57
Lenistwo w kulturze antycznej.....	60
Lenistwo jako grzech główny	83
Lenistwo w etosie mieszczańskim	100
Leniwe konteksty filozofii nowożytnej.....	106
3. Portret rodzinny: cztery siostry. Szersze konteksty lenistwa.....	123
Mnische znużenie: acedia	125
Czarna żółć: melancholia	130
Czarne słońce: depresja.....	159
<i>Ennui</i> : swojska nuda.....	168
Cztery siostry a lenistwo.....	177

4. Co zwie się gnuśnieniem? Poszukiwanie swoistości pojęcia	183
Etymologia 'lenistwa' i terminów pokrewnych.....	186
Obłomowszyczna. Od gnuśności do <i>skole</i>	189
Gnuśność a lenistwo	200
5. Cechy lenistw różnych. Próba typologii rozumienia pojęcia.....	213
Lenistwo a trzy typy zła	217
Ujęcia negatywne a pozytywne	222
Negatywne sposoby rozumienia lenistwa	225
Pozytywne sposoby rozumienia lenistwa	234
Rozwinięcie wątku lenistwa pasożytniczego	251
6. Współczesne formy gnuśności	259
Emancypacja gnuśności	262
Triumfalny pochód gnuśności?	270
Ograniczenia gnuśnej perspektywy	278
7. Czy gnuśność jest zła? W stronę wartościowania lenistwa.....	285
Rekonstrukcja kroków wyводу	288
Rola etycznych rozważań o lenistwie. Uwagi ogólne	290
Granice normatywności	293
Czy gnuśność jest zła? Wybrane zagadnienia normatywne	296
Dodatek	307
Bibliografia	317
Indeks osób.....	345
Summary.....	355

LENISTWO to przywara, o której, zdaje się, już wszystko powiedziano. Ma swoje odpowiedniki zarówno w językach klasycznych, jak i współczesnych. Jest tradycyjnym motywem w sztuce, poezji i literaturze, a chrześcijańskiej refleksji moralnej towarzyszy od wieków jako jeden z siedmiu grzechów głównych. O nieróbstwie traktują więc bajki, przysłowia i powieści, ale także wierszyki dla dzieci. Łatwo zatem ulec złudzeniu, że teoretyczny problem lenistwa również jest już dawno definitywnie rozwiązany. A może to tylko pozór? Czy na pewno jesteśmy świadomi bogactwa wszystkich kontekstów lenistwa? Czy trafnie rozpoznajemy złożoność i różnorodność jego odmian? Czy mamy pewność, że potrafimy je bez trudu odróżnić od pokrewnych mu melancholii, nudy czy depresji? I wreszcie, pytanie szczególnie dręczące etyków i moralistów, nie tylko tych leniwych: czy nieróbstwo zawsze jest przywarą, czy też może być wartościowane pozytywnie? Zadanie gruntownego zbadania przedpola teoretycznego lenistwa dopiero się otwiera. Punktem wyjścia i niezwykle obiecującym tropem jest nieco zapoznana rodzima kategoria, wokół której zbudowana jest książka – gnuśność. Udajmy się zatem w drogę. Stąd do gnuśności.